

FAKULTA PEDAGOGICKÁ
ZÁPADOČESKÉ
UNIVERZITY
V PLZNI

Katedra výtvarné kultury
Chodské nám. 1. 301 00 Plzeň
Tel.: 377 636 470, 377 636 471
e-mail: janaramb@kvk.zcu.cz

Protokol o hodnocení bakalářské práce

Název práce: Slovo a obraz v souvislostech. Proces interpretace uměleckého díla ze strany laiků.

Práci předložila studentka: Michaela Kokošková

Studijní obor: Vizuální kultura se zaměřením na vzdělávání

Posudek vedoucího práce

Práci hodnotil: Doc. PaedDr. Jan Slavík, CSc.

1. Cíl práce

(uveďte, do jaké míry byl naplněn):

Cílem bakalářské práce bylo teoreticky vymezit, empiricky popsat a kvalitativně analyzovat změny v kvalitě interpretace vizuálního uměleckého díla způsobené vzdělávacím vlivem na respondentovu naivní (nepoučenou) interpretaci ve směru kritické interpretace. Empirická část měla obsahovat rozhovory se 3 – 5 laiky vybranými účelovým výběrem z různých profesních oblastí. Přínosem práce měly být poznatky z analýzy interpretací, k nimž se vztahovaly problémové otázky zaměřené na rozdíly mezi laickou a kritickou interpretací a na vývoj od nepoučené k poučenější interpretaci (s. 35 – 36). Dále mělo být přínosem empirické ověření vývoje procesu interpretace pod vlivem cílených vzdělávacích zásahů.

Stanovené cíle autorka splnila do přijatelné míry a v souladu se zadáním. Také přínosy jsou v práci zřetelné a odpovídají zadání. Text vypovídá o snaze autorky zjednat si porozumění zkoumanému fenoménu jak na obecné rovině (v kapitolách věnovaných otázkám tvorby uměleckého významu a nabývání hodnoty v umění), tak v provázanosti teoretické úrovně s empirií (v empiricko-výzkumné části práce).

2. Obsahové zpracování

(originalita řešení, náročnost, tvůrčí přístup, proporcionalita teoretické a vlastní práce, vhodnost příloh atd.):

Téma této bakalářské práce je zaměřeno na proces interpretování uměleckého díla empirickým divákem. Práce se věnuje rozvoji subjektivního porozumění uměleckému dílu a sleduje doprovodné jevy, které jsou důležité pro zvyšování interpretačních dovedností empirického diváka.

V teoretické části práce autorka rozebírá problematiku funkční a hodnot umění v souvislostech základní otázky nastolené modernismem: za jakých okolností se artefakt stává uměleckým dílem. Autorka v souladu se současným přístupem analytické estetiky konstatuje, že umění nelze vymezit předem daným souborem atributů, ale spíše jako určitý kulturně podmíněný způsob „procesu komunikace mezi divákem a umělcem“ prostřednictvím věčné podoby díla (s. 14 posuzované práce).

Autorka se v textu odvážně pustila do komplikovaných otázek spjatých s problematikou interpretování a hodnocení uměleckých děl. S ohledem na nutně omezený rozsah bakalářské práce i své odborné zkušenosti sice zjednodušuje problematiku, ale podle mého mínění udržuje korektní míru tohoto zjednodušení, které nadto je do potřebné míry nezbytné pro vzdělávací funkci díla. Cenné je, že se na svoji problematiku dívá očima různých autorů, ale přitom si udržuje autorskou jednotící úlohu, která jí umožňuje, aby v empirické části práce vytvořila jednotící myšlenkovou linii výkladu zjištěných faktů. V návaznosti na U. Eca rozlišuje základní sémantickou úroveň interpretace od úrovně interpretace kritické – to je efektivní odlišení pro potřeby edukace.

Autorkou získané poznatky o laické interpretaci uměleckého díla jsou pro výtvarnou výchovu velmi podnětné, přestože výzkumný vzorek byl v souladu s kvalitativním výzkumným designem nevelký. Na základě informací získaných v edukaci respondenti byli schopni interpretovat do větší hloubky a s větším podílem racionalizace (s. 62). Autorka z výzkumu odvodila, že laický empirický divák není připraven ani ochoten interpretovat umělecké dílo do větší hloubky (s. 63 aj.) a subjektivní rozrůzněnost interpretací je pak ovlivňována celou řadou náhodných vlivů. Pokud divák projde základní edukací k danému dílu, je do určité míry tímto poučením omezen v interpretační libovůli, ale jeho vztah k dílu se prohlubuje a subjektivní rozdíly pak mají lepší smysl.

Za podnětné pokládám zjištění, že percepčně jednoznačné (figurativní) dílo je respondenty hodnoceno kladněji než dílo nefigurativní, a to bez ohledu na jeho obsah. Originálním autorským přínosem je využití expresivní interpretace – parafrázy interpretovaného díla. Autorka také efektivně zvolila formu koláčového grafu pro demonstraci rozdílu mezi předem nepoučenou a poučenou (kritickou) verbální a expresivní interpretací díla (s. 55, 56, 57, 58). Cenná je též srovnávací tabulka posunu od laické ke kritické interpretaci na s. 59.

3. Charakteristika a hodnocení formy technické i řemeslné složky práce

S ohledem na teoretickou povahu textu se zde tento bod neuvádí.

4. Formální náležitosti

(jazykový projev, správnost citace a odkazů na literaturu, grafická úprava, přehlednost členění kapitol, kvalita tabulek, grafů, příloh atd.):

Jazykový projev je kultivovaný, text je psaný splavně, přehledně, čtivě a je dobře strukturován. Grafická úprava podporuje informativnost textu. Bibliografické citace se

formou blíží stylové normě APA, nicméně je ke škodě věci nerespektují důsledně. Celkově dobrý dojem z textu je narušován občasnými chybami nebo překlepy v interpunkci a jiných gramatických jevech.

5. Stručný komentář hodnotitele

(rozsah práce, celkový dojem z práce, silné a slabé stránky, originalita myšlenek a zpracování):

Jako vedoucí práce – stejně jako u dalších podobných letošních prací – si velmi cením velké snahy autorky nezůstávat na povrchu přečtených poznatků, ale svému tématu skutečně co nejlépe porozumět. Autorka pracovala do velké míry samostatně, ačkoliv pečlivě konzultovala všechny důležité etapy své práce. Obtížnou fází byl mimo jiné výběr uměleckých děl pro výzkum, ve kterém autorka zodpovědně hledala a zdůvodňovala různé varianty.

Autorské pojetí výkladu vypovídá o snaze důkladně poznatkově vytěžit zkoumanou oblast a „přijít na kloub“ otázkám, jež autorku zajímají. Práce zachycuje a rozebírá fenomén laické interpretace a možností její pozitivní změny pod vzdělávacím vlivem. To je pro praxi výtvarné výchovy výjimečně důležité a je podstatný problém v okruhu galerijních animací. Výzkumně se mu však u nás doposud nevěnuje tolik pozornosti, kolik by zasluhovat.

Stručný obsah: Vizuální kultura se zaměřením na vzdělávání

6. Otázky a připomínky na autora práce k bližšímu vysvětlení při obhajobě

(max. 3):

- Vyberte si některou z interpretací, které popisujete ve Vaší práci, a rozeberte ji hlouběji metodikou konceptové analýzy s rozlišením jednotlivých stránek konceptu a základních způsobů reference podle Goodmana.

7. Navrhovaná známka

(výborně, velmi dobře, dobře, nevyhověl):

Výborně.

Datum: 26. 4. 2012

Podpis: Jan Slavík

Pozn.: Při nedostatku místa přiložte nový list

*) nehodící se škrtněte